

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DSR-I-0700-1-51-MD-08

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 5.01.2008

nr. 32 podpis.

Warszawa, dnia 31 grudnia 2008 r.

SEKRETARIAT
Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

wpłynęło dn. 6.01.2008

nr. 38 podpis.

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Wznowmy Pamięć Marcewiczki,

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 11 grudnia br., znak: BPS-DSK-043-1169-08, dotyczące oświadczenia senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego złożonego podczas 23 posiedzenia Senatu RP w sprawie problemów opiekunów osób niepełnosprawnych – dotyczy podwyższenia kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, uprzejmie wyjaśniam:

Kwestie dotyczące sytuacji rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci, poruszane w oświadczeniu Pana Senatora, są znane Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej. W dniach 21 października i 18 grudnia br. w siedzibie resortu odbyły się spotkania przedstawicieli kierownictwa Ministerstwa z delegacją Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych, na których omówiono istniejące problemy i bariery, w tym te dotyczące trudnej sytuacji materialnej, na jakie napotykają rodzice wychowujący niepełnosprawne dzieci. Rodzice przedstawili również swoje postulaty, których wprowadzenie w życie znacząco poprawiłoby ich funkcjonowanie. Należy dodać, że są one zbieżne z kwestiami wskazanymi w oświadczeniu Pana Senatora. W chwili obecnej te ze zgłoszonych postulatów, które pozostają w kompetencji Ministra Pracy i Polityki Społecznej, są przedmiotem analiz resortu, w celu przygotowania projektu odpowiednich rozwiązań prawnych, w tym dotyczących warunków przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego i opłacania przez budżet państwa składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne za beneficjentów tego świadczenia.

Niezależnie od tego trwają prace związane z przyszłoroczną weryfikacją kwot kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot poszczególnych świadczeń, w tym skierowanych do rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci. Zgodnie bowiem z art. 18 ustawy o świadczeniach rodzinnych, kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwoty poszczególnych świadczeń, podlegają weryfikacji co 3 lata. Nowe kwoty kryteriów i kwoty świadczeń rodzinnych ustalane są z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin, przeprowadzanych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. W badaniach tych uwzględnia się między innymi zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych. W wyniku ostatniej weryfikacji, która miała miejsce 1 września 2006 r. nie zostały podwyższone wysokości kryteriów dochodowych warunkujących prawo do świadczeń rodzinnych ani nie podwyższono wysokości świadczenia pielęgnacyjnego.

Najbliższa weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot poszczególnych świadczeń rodzinnych przewidziana jest w II półroczu 2009 r. Szacuje się, że w jej wyniku podwyższone będą zarówno kryteria dochodowe jak i wysokości świadczeń, w tym wysokość świadczenia pielęgnacyjnego.

Nie planuje się natomiast zmian zasad dotyczących częstotliwości weryfikacji kwot kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych, zasad ich ustalania i wprowadzenia corocznej waloryzacji kwot poszczególnych świadczeń. Zasady weryfikacji świadczeń socjalnych są odmienne od zasad waloryzacji emerytur i rent, a także od zasad indeksacji wynagrodzeń w sferze budżetowej, z uwagi na istotne różnice między tymi kategoriami. Świadczenia rodzinne nie są wynagrodzeniem za świadczoną pracę, ani ekwiwalentem utraconego wynagrodzenia w przypadku wystąpienia ryzyka objętego wcześniej płaconą składką. Świadczenia rodzinne są pomocą o charakterze socjalnym, mającą na celu dofinansowanie - a nie pełne pokrycie - kosztów utrzymania rodzin wychowujących dzieci. Stąd częstotliwość zmiany warunków dostępu do świadczeń, jak i kwot świadczeń zależy od częstotliwości znaczących zmian w kosztach utrzymania (te zaś następują w cyklu dłuższym niż 1-2 lata), a nie np. od dynamiki wynagrodzeń oraz dynamiki emerytur i rent.

Wyrażając zrozumienie dla sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne, należy jednak wskazać, że wysokość kwot poszczególnych świadczeń rodzinnych oraz wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, jest konsekwencją ograniczonych możliwości budżetowych państwa - w budżecie nie ma wystarczających środków, aby każdej rodzinie wychowującej niepełnosprawne dziecko zapewnić wsparcie pozwalające na pełne pokrycie

wydatków na leczenie i utrzymanie dziecka. Bez względu na liczbę dzieci niepełnosprawnych wychowywanych w rodzinie, przysługiwać może tylko jedno świadczenie pielęgnacyjne, gdyż nie jest to świadczenie przysługujące niepełnosprawnemu dziecku, lecz jego rodzicowi, który nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym (art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Kwota świadczenia pielęgnacyjnego ma częściowo zrekompensować rodzicowi utratę dochodów z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a nie wynagrodzenie w pełni zastąpić. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tak jak kwota wynagrodzenia za pracę, nie zależy od liczby dzieci będących na utrzymaniu świadczeniobiorcy.

Rodzina, która znalazła się w trudnej sytuacji z powodu konieczności zrezygnowania przez jednego z rodziców z pracy zarobkowej w celu opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, wymaga wsparcia ze strony państwa. Nie powinno się to jednak odbywać ze środków ubezpieczeń społecznych, ponieważ utrudnienie w kontynuowaniu pracy zarobkowej, spowodowane stanem zdrowia dziecka, nie jest ryzykiem emerytalnym ani rentowym, lecz ryzykiem objętym pomocą socjalną. Dlatego też, w systemie świadczeń rodzinnych oraz w systemie pomocy społecznej, a nie w systemie ubezpieczeń społecznych, jest odpowiednie miejsce na rozwiązania zapewniające osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej nie tylko niezbędne środki finansowe, ale też inne formy pomocy i wsparcia. Ponadto wprowadzenie jakichkolwiek rozwiązań prawnych, które miałyby dać przywileje emerytalne osobom sprawującym opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi, nie może zostać zaakceptowane, ponieważ koliduje to z ideą wdrażanej reformy systemu ubezpieczeń społecznych, która ma na celu przywrócenie mu charakteru ubezpieczeniowego. Właśnie w tym celu, parlament dokonał w 1998 r. zmiany przepisów emerytalno-rentowych powodującej, że z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznawane są wyłącznie świadczenia należne z powodu spełnienia ryzyka ubezpieczeniowego, tj. dożycia określonego w przepisach wieku lub niemożności kontynuowania pracy zarobkowej z powodu niezdolności do pracy.

Wyjaśniam także, iż weryfikacja wysokości świadczeń rodzinnych zaplanowana na II półrocze 2009 roku, w tym wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, siłą rzeczy spowoduje wzrost podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne odprowadzanych za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne.

Należy zwrócić uwagę, że poza świadczeniem pielęgnacyjnym i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i ubezpieczenie zdrowotne za jego beneficjentów,

istnieją obecnie w systemie świadczeń rodzinnych również inne świadczenia pieniężne, kierowane do rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne, takie jak:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – dodatek przysługuje na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności, w kwocie 60 zł na dziecko do ukończenia 5. roku życia lub 80 zł na dziecko pomiędzy 5. a 24. rokiem życia;
- zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie – przysługuje niezależnie od dochodów i wieku dla każdej osoby legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności, znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego.

Ponadto rodziny wychowujące dzieci niepełnosprawne, tak jak rodziny wychowujące zdrowe dzieci, mogą się ubiegać o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (w przypadku dzieci niepełnosprawnych okres jego pobierania jest wydłużony do 72 miesięcy kalendarzowych), samotnego wychowywania dziecka (w przypadku dzieci niepełnosprawnych jego kwota jest podwyższona do 250 zł miesięcznie na dziecko), wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (niepełnosprawność dziecka powoduje powstanie uprawnienia do niego nie tylko w przypadku nauki dziecka w szkole średniej, ale również, jeśli uczy się ono w szkole podstawowej lub gimnazjum).

Ponadto, w przypadku osób, które już korzystają ze świadczeń rodzinnych, przepisy umożliwiają kontynuację uprawnień do nich, mimo przekroczenia kryterium dochodowego o relatywnie niewysokie kwoty. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przysługują one także w sytuacji, gdy przeciętny miesięczny dochód netto rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza ustawowe kryterium o kwotę nie wyższą niż kwota najniższego zasiłku rodzinnego.

Z powierzeniem
MINISTER
z up. *C.O. Ostrowska*
Czesława Ostrowska
PODSEKRETARZ STANU